

Vårändringsbudget för 2018

Till finansutskottet

Finansutskottet har beslutat att bereda samtliga utskott tillfälle att yttra sig över proposition 2017/18:99 Vårändringsbudget för 2018 med eventuella motioner, i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Utbildningsutskottet begränsar sitt yttrande till punkterna 15–17 samt 28 och 29 i regeringens förslag till riksdagsbeslut i propositionen samt till motion 2017/18:4163 (SD) yrkande 1.

Utbildningsutskottet anser att finansutskottet bör tillstyrka propositionen i de berörda delarna och avstyrka motionen i motsvarande del.

I yttrandet finns en avvikande mening (SD).

Utskottets överväganden

Vårändringsbudget för 2018

Inledning

I vårändringsbudgeten för 2018 (prop. 2017/18:99) finns tre förslag om att godkänna användningen av olika anslag inom utgiftsområde 16 som berör utbildningsutskottets beredningsområde (punkterna 15–17). Vidare finns ett förslag (punkt 28 i denna del) om godkännande av ändrade ramar och anvisningar om ändrade anslag för bl.a. utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning och utgiftsområde 15 Studiestöd som också berör utskottets beredningsområde. Därtill finns ett förslag om bemyndigande för regeringen att ingå ekonomiska åtaganden, bl.a. inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning (punkt 29 i denna del) som därmed berör utskottets beredningsområde.

Propositionen

Förslag till riksdagsbeslut i proposition 2017/18:99 Vårändringsbudget för 2018 som berör utskottets beredningsområde

Regeringen föreslår att riksdagen

15. godkänner den föreslagna användningen av anslaget 1:13 *Statligt stöd till vuxenutbildning* under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning,
16. godkänner den föreslagna användningen av anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning,
17. godkänner den föreslagna användningen av anslaget 3:11 *Regionala etikprövningsnämnder* under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning,
28. (i denna del) godkänner ändrade ramar för utgiftsområden och anvisar nya och ändrade anslag enligt tabell 1.1,
29. (i denna del) bemyndigar regeringen att under 2018 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Tabell 1.1 Specifikation av ändrade ramar för utgiftsområde 15 och 16 samt ändrade anslag 2018*Tusental kronor*

Utgiftsområde/ramanslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagsnivå
15 Studiestöd	24 352 692	6 000	24 358 692
1:8 Centrala studiestödsnämnden	869 376	6 000	875 376
16 Utbildning och universitetsforskning	77 965 638	144 500	78 110 138
1:1 Statens skolverk	1 124 218	19 500	1 143 718
1:4 Sameskolstyrelsen	40 099	15 000	55 099
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	3 685 198	40 000	3 725 198
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	308 985	-40 000	268 985
1:13 Statligt stöd till vuxenutbildning	2 570 034	110 000	2 680 034

Källa: Prop. 2017/18:99 s. 14.

Tabell 1.2 Specifikation av ändrade beställningsbemyndiganden 2018 för utgiftsområde 16*Tusental kronor*

Anslagsnummer	Beslutat beställningsbemyndigande	Förändring av beställningsbemyndigande	Nytt beställningsbemyndigande	Ny tidsperiod
1:18 Praktiknära skolforskning	19 000	18 500	37 500	2019–2021
1:21 Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling		3 500 000	3 500 000	2019

Källa: Prop. 2017/18:99 s. 16.

Motionen

I partimotion 2017/18:4163 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 1 begärs att riksdagen godkänner ändrade ramar för bl.a. utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning och anvisar ändrade anslag. Förslaget innebär att regeringens föreslagna ökning av anslaget 1:4 *Sameskolstyrelsen* med 15 000 000 kronor under utgiftsområde 16 inte ska genomföras. Motionärerna menar att Sameskolstyrelsen upprepade gånger betett sig ekonomiskt

oansvarigt och att den typen av oaktsamhet inte ska premieras genom ökade anslag.

Motionärerna motsätter sig att anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* under utgiftsområde 16 minskas med 40 000 000 kronor. De vill vidare minska regeringens föreslagna anslagsökning för anslaget 1:13 *Statligt stöd till vuxenutbildning* med motsvarande belopp om 40 000 000 kronor, eftersom den föreslagna anslagsökningen om 110 000 000 kronor delvis finansieras genom minskningen av anslaget 1:10 i regeringens förslag. Motionärerna vänder sig emot förslaget då de anser att det är fel att minska resurserna till fortbildning för lärare och förskolepersonal i syfte att finansiera sfi-undervisning via anslaget 1:13.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag om ändrade ramar och anslag inom utgiftsområde 15 Studiestöd och utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning omfattar sex anslag och innebär sammantaget ökade ramar för utgiftsområdena med drygt 150 miljoner kronor. Därtill begär regeringen två bemyndiganden inom utskottets beredningsområde. Utskottet vill med anledning av dessa anslagsförändringar framhålla följande.

Anslaget 1:8 *Centrala studiestödsnämnden* under utgiftsområde 15 Studiestöd föreslås öka med 6 000 000 kronor. Regeringen anger att antalet studerande med studiestartsstöd inte ökar i den takt som beräknats i budgetpropositionen för 2018. Genom ett tillskott av medel kan CSN beredas möjligheten att genomföra fler riktade informationsinsatser om stödet och därmed öka antalet studerande. Regeringen anger vidare att arbetet med att införa en möjlighet till lån för utbildning för B-körkort för vissa personer pågår, och att genom ett ytterligare tillskott av medel kan CSN genomföra informationsinsatser för att säkerställa att reformen blir känd för målgruppen. Utskottet kan konstatera att det är viktigt att information om CSN:s olika verksamheter når rätt målgrupper och välkomnar därför förslaget.

Vidare håller utskottet med regeringen om att anslaget 1:1 *Statens skolverk* under utgiftsområde 16 bör ökas med 19 500 000 kronor. Regeringen vill bl.a. ge Skolverket i uppdrag att samverka med Arbetsförmedlingen för att få fler arbetssökande att övergå till utbildning. Regeringen vill även ge Skolverket i uppdrag att sprida goda exempel på hur utbildning i sfi kan kombineras med yrkesutbildningar. Regeringen beskriver därtill hur medel som tidigare avsatts under anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* för kompetensutvecklingsinsatser i programmering kan användas under anslaget 1:1 *Statens skolverk* för att bättre möta lärares behov av kompetensutveckling.

Regeringen föreslår vidare att anslaget 1:4 *Sameskolstyrelsen* utökas med 15 000 000 kronor för att undvika negativa konsekvenser för elever i verksamheten, som en följd av ett lägre elevantal än beräknat som minskar myndighetens avgifts- och bidragsintäkter samtidigt som lokal- och

personalkostnaderna för verksamheten förväntas öka. Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag och finner det i övrigt angeläget att de statliga insatserna för samisk utbildning fungerar i enlighet med det som riksdagen har beslutat.

Regeringen föreslår att anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ökas med 50 000 000 kronor för att stärka och utveckla sex- och samlevnadsundervisningen och arbetet mot kränkande behandling i skolan genom kompetensutvecklingsinsatser. Vidare föreslår regeringen att 10 000 000 kronor förs över från anslaget till anslaget 1:1 *Statens skolverk*, vilket innebär att anslaget 1:5 totalt föreslås öka med 40 000 000 kronor. Utskottet välkomnar förslaget och instämmer i regeringens bedömning att ytterligare insatser är nödvändiga för att stärka det förebyggande och kompetenshöjande arbetet mot sexuella trakasserier, våld och kränkande behandling.

I likhet med regeringen anser utskottet att anslaget 1:13 *Statligt stöd till vuxenutbildning* bör tillföras 110 000 000 kronor, och att anslaget även ska få användas till utgifter för att främja utveckling av vuxenutbildning och öka deltagandet i sådan utbildning. Anslaget används bl.a. till utgifter för statsbidrag för kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna, och regeringen menar att det behövs ytterligare insatser för att fler personer som är i behov av vuxenutbildning ska kunna påbörja studier. Det finns även ett behov av ytterligare kvalitetshöjande insatser inom sfi för att stärka förutsättningarna för bra språkundervisning. Det finansieras delvis genom att anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* minskas med 40 000 000 kronor. Regeringens bedömning är att minskningen inte kommer påverka den verksamhet som finansieras genom anslaget.

Äldreanslaget 3:6 (2017) *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* har ett underskott på ca 19 miljoner kronor som uppstått på grund av valutakursförändringar och höjda avgifter till den europeiska rymdbyrån Esa. Utskottet kan i likhet med regeringen konstatera att en förutsättning för att anslaget ska kunna avvecklas är att underskottet täcks, och anser därför att anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* även bör få användas för att täcka underskottet på äldreanslaget.

Etikprövning av forskning som avser människor kommer fr.o.m. den 1 januari 2019 att hanteras av en ny myndighet, Etikprövningsmyndigheten, i enlighet med riksdagens beslut (prop. 2017/18:45, bet. 2017/18:UbU12, rskr. 2017/18:173). För att hantera kostnaderna för att avveckla de regionala etikprövningsmyndigheterna föreslår regeringen att anslaget 3:11 *Regionala etikprövningsnämnder* även får användas till utgifter för avveckling av de regionala etikprövningsnämnderna. Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag.

I regeringens förslag finns även två bemyndiganden som berör utbildningsutskottets beredningsområde. Under anslaget 1:18 *Praktiknära skolforskning* vill regeringen bemyndigas att under 2018 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag

på högst 37 500 000 kronor 2019–2021. Verksamheten som finansieras från anslaget omfattar fleråriga projekt, och för att möjliggöra att fler projekt kan genomföras behöver bemyndigandets finansiering ökas och förlängas, enligt regeringen. Regeringen föreslår även att den ska bemyndigas att under 2018 för anslaget 1:21 *Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling* ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 3 500 000 000 kronor 2019. I budgetpropositionen för 2018 infördes ett nytt anslag för ett riktat stöd till huvudmän för förskoleklass och grundskola i syfte att öka jämlikheten och förbättra kunskapsutvecklingen i skolan. Bidraget lämnas ett kalenderår i taget och inbegriper villkor kopplade till kostnader för undervisning och elevhälsa, och huvudmännen behöver därför information om bidragsramarnas storlek inför sin egen budgetprocess, vilket innebär att beslut om bidragsram behöver fattas året innan bidragsåret. Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag vad gäller ovanstående bemyndiganden.

Med hänvisning till det ovan anförda och eftersom utskottet även i övrigt ställer sig bakom regeringens förslag, anser utbildningsutskottet att finansutskottet bör tillstyrka propositionen Vårändringsbudget för 2018 (prop. 2017/18:99) i berörda delar och avstyrka motionen i motsvarande del.

Stockholm den 22 maj 2018

På utbildningsutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Caroline Helmersson Olsson (S), Stefan Jakobsson (SD), Michael Svensson (M), Håkan Bergman (S), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Elisabet Knutsson (MP), Maria Stockhaus (M), Gunilla Svantorp (S), Robert Stenkvist (SD), Daniel Riazat (V), Annika Eclund (KD), Roza Güclü Hedin (S) och Lena Emilsson (S).

Avvikande mening

Vårändringsbudget för 2018 (SD)

Stefan Jakobsson (SD) och Robert Stenkvist (SD) anför:

Regeringen lämnade i vårändringsbudgeten för 2018 ett par förslag inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning som Sverigedemokraterna vänder sig emot. Vi anser inte att den höjning som regeringen har föreslagit av anslaget 1:4 *Sameskolstyrelsen* med 15 000 000 kronor bör genomföras. Sameskolstyrelsen har under en rad år kraftigt övertrasserat sin budget och ökat kostnaderna på ett uppseendeväckande vis samtidigt som man inte har kunnat förklara sina kostnadsökningar på ett relevant sätt. Ekonomisk oaktsamhet ska inte premieras, och därför yrkar vi avslag på höjningen av anslaget.

Vi vänder oss vidare emot att skära i fortbildningen för lärare och förskolepersonal för att finansiera sfi-undervisning, som regeringen föreslagit genom minskningen av anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal*. Därför vill vi minska anslaget 1:13 *Statligt stöd till vuxenutbildning* med motsvarande belopp.

Mot bakgrund av det anförda anser vi att riksdagen bör anvisa anslagen inom utgiftsområde 16 enligt tabellen nedan.

Sverigedemokraternas förslag till ändrad ram och anslag för 2018 uttryckt som avvikelser från regeringens förslag gällande utgiftsområde 16

Tusental kronor

Ramanslag	Beslutad ram/anvisat anslag	Regeringens förändring av ramanslag	Ny ram/Ny anslagsnivå	SD:s avvikelse från regeringen
Utbildning och universitetsforskning	77 965 638	144 500	78 110 138	78 095 138
1:1 Statens skolverk	1 124 218	19 500	1 143 718	
1:4 Sameskolstyrelsen	40 099	15 000	55 099	-15 000
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	3 685 198	40 000	3 725 198	
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	308 985	-40 000	268 985	40 000
1:13 Statligt stöd till vuxenutbildning	2 570 034	110 000	2 680 034	-40 000

Källa: Mot. 2017/18:4163.